
ÉVADZÁRÓ HELTAI TÁNCCHÁZ lesz május 26-án, kedden este 9 órától a Mikó/Clinicilor utca 18. szám alatti székházban. Közreműködik Codoba Florin (Magyarpalatka) és a Harmadik Zenekar (Szamosújvár-Székelykeresztúr). Érdeklődni: 0744-605936, egyutttes@szarkalab.ro (Szabadság, 2009/117. 2. – 2009. május 26., kedd)

Ki a paraszt?

Táncházban voltam. Pontosabban folkkocsomban, most Kolozsváron inkább ez működik. Este kilenc, a zenészek hangolnak, gyűl a táncházas ifjúság. Bemelegítésként egy lassú dallam, amikor egy kurjantással megjelent: *Hij!* S rá is zendített, igaz a szöveg és a dallam nem talált, de neki így is jó volt. Kopaszodó ötvenes, ittas. Rövidujjú ing meg farmernadrág, de első látásra is felismerhető: parasztember.

A zenészek meglepődnek, egyenként le is teszik a hangszert, próbálnak menekülni, de ez most nem olyan egyszerű. Pénz a vonókba, húzni kell, tehát húzzák. Körülnéz, a tánchoz párt keres, hát mit mondjak? A teremben ülő leányok húzódása enyhe kifejezés. De csak sikerül felkérnie egyet, s táncolni kezd. A jelenlévők arcán két reakció, egyrészt a részegeknek járó elnéző mosolygás, másrészt riadt és undorodó pillantások: ki és mit keres ez itt?

Behúzzák, szünet, a teremben meleg van, sokan kimennek szellőzni. Leül asztalunkhoz ismerkedni, kiderül, hogy a faluját ismerjük, a közös ismerősökre sörök jönnek. *Van háromszáz juham*, mutatja a fotót a mobiltelefonján, *nincs titula, de van picula*, s indul is rendelni, de csak az egyik brácsás ül ott, a többiek kint. *A zenészek hol vannak?* – kérdi tőle. (Hiába na, az élet szüli a legjobb brácsás vicceket...) Mindjárt. A prímásnak megsúgjuk a faluja nevét, tehát ismerős muzsika következik. Kerül is nagyobb bankó a vonóba, jöhet a csárdás. *Láb alá!* A páros forgás stílusos, ellentartás van, persze, már nem úgy táncol, mint az archív felvételek, ezért a jelenlévők nagy része nem a „hagyományőrző adatközlőt”, hanem a részeg idegent látja benne.

Ismét szünet. Láda sör az asztalra, a zenészeknek. *Verve voltatok?* – kérdezi tőlük, majd látva az arcokat, gyorsan „kiszól” nekünk: *Ez csak ilyen technika...* (Városi nyelvre lefordítva: így kell kezelni a zenészeket. Itt csak szöveg, viszont az „eredeti” közegben ez gyakorlat volt, bizony meg-megkenték a cigánymuzsikusokat. Felöltik bennem, azért jó, hogy a városi táncházak a hagyományörzésnek ezt, a zenészverő formáját nem gyakorolják...)

A következő rend románul van, nem gond, *román iskolában jártam*, együtt énekel a jelenlévőkkel, majd ismét táncol. Mivel monopolizálja a bulit kihívják, rászólnak. Kissé mérgesen értetlenkedik, mikor visszaül: *Ezek azt mondják, hogy itt prog-*

ram van, hát *** (káromkodás) én fizetem, itatom őket, mi van? Aztán ismét táncol, újabb láda sör az asztalra, hiszen mulatság van, vagy nem?

Közben a szomszéd asztalnál összejön egy „elit” társaság, ismert és kevésbé ismert személyek, egy részüknek kül népzene mellett inni. Számukra ez a hely találka a népivel, van itt mélység, kérem. (Elképzelem őket egy falusi kocsmában, mondjuk a hatvanas években, hát...) Egyikük ittas, aki a mezőségi sebes csárdás ritmusára elkezdi először ugrálni, majd hosszasan mímeli a kasza fenést, azaz a **** verést. Hogy az a szimbolikus töke! (És érdekes, ez a gúnyolódás hidegen hagyja a jelenlevőket...) Szóval ez is paraszt. De ember nélkül...

Hazafelé elmélkedem. Ez amolyan a „hagyomány visszavág” helyzet volt. Miről is szól a táncház, adott esetben folkkocsmá? Városi környezetben tudatosan a megszűnő tradicionális paraszti kultúra elemeivel élni, ezeket gyakorolni. De ha lehet, parasztember nélkül, mert az zavaró tényező...

Könczei Csongor

(Transindex, 2009. május 27. – <http://reply.transindex.ro/?cikk=134>)

„16.00 – táncház a Tarisznyás együttessel és Bárdos Rékával”¹⁴⁷
(Szabadság, 2009/120. 7. – 2009. május 29., péntek)

„Magyaros” táncház?

„A táncház összehoz, és nem szétválaszt.”
(Könczei Ádám)¹⁴⁸

Nyár, a tánctáborok ideje. A kilencvenes években induló hazai népzenei és néptánc-táborok választéka egyre bővül, jelenleg majdnem kéttucat erdélyi és moldvai településen szerveznek június első felétől augusztus közepéig ilyen jellegű táborokat, gyakran egymással párhuzamosan többet is. A régiós, minőségi és mennyiségi eltérések, üzleti vagy kevésbé üzleti vonatkozások mellett egyben valamennyi megegyezik: fiatalokat (és kevésbé fiatalokat) próbál a tánc és a muzsika erejével összehozni.

Ha összeadom a heteket, akkor eddigi életemből több mint egy évnit töltöttem el szolgáltatóként (hol zenészként, hol táncoktatóként, hol szervezőként) ilyen táborokban, tehát rendelkezem némi rálátással, hova, merre alakul a tánctáborok

¹⁴⁷ Részlet a *Gyermeknap 2009 – Kolozsvár, Farkas utca* programból.

¹⁴⁸ Lásd Könczei Ádám: *Tárt kapujú táncházakért*. In: *Művelődés* 1977/11. 17.